

***Statenstuk* 2020-974**

Vaststelling fractievergoedingen 2e tot en met 4e kwartaal 2019

Voorgestelde behandeling:

- Provinciale Staten op 16 december 2020

Voorstel van het Presidium van Provinciale Staten van Drenthe van 10 december 2020, kenmerk 50/SG/202003588

Behandeld door de heer H. Parker Brady, telefoonnummer (0592) 36 5245

Inleiding

De Verordening Vergoeding Statenfracties regelt dat Provinciale Staten (PS) de fractievergoedingen vaststellen die bij voorschot over de laatste drie kwartalen van 2019 zijn uitbetaald. Deze periode is gekozen in verband met de verkiezingen van PS in maart 2019. Het eerste kwartaal van 2019 is opgenomen in de verantwoording fractievergoeding 2018 tot en met eerste kwartaal 2019. De verordening regelt verder dat een accountant de verantwoording over de verstrekte fractievergoedingen controleert en een rapport van bevindingen opstelt met betrekking tot die controle.

Rapport van bevindingen

De accountantscontrole heeft geresulteerd in een op 2 december 2020 afgegeven goedgekeurde verklaring bij een geconsolideerd overzicht van bestedingen van bijdragen voor fractieondersteuning over de periode 1 april 2019 tot en met 31 december 2019. Voor deze werkwijze is gekozen omdat alleen zo voldaan wordt aan de juiste afrekening van de fractievergoedingen.

Verder zijn door de accountant ten behoeve van het rapport van bevindingen de fractieverantwoordingen gecontroleerd op onderliggende bewijsstukken. Daarbij zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

In het overzicht van de fractievergoedingen over tweede tot en met vierde kwartaal 2019 (zie onder Advies) staat bij de fractie 50PLUS een negatief bedrag vermeld. Dit heeft te maken met de afwikkeling en terugbetaling van de fractiereserve uit voorgaande jaren na het opheffen van de fractie 50PLUS.

Het saldo op 31 december 2019 resulteert bij acht fracties in een reserve die hoger is dan de toegestane 50% van de voor het jaar 2019 toegekende bijdrage (conform artikel 7 lid 2 Verordening vergoeding Statenfracties 2019). Deze meerdere bedragen dienen de fracties terug te storten conform artikel 7 lid 5 van bovengenoemde Verordening.

Volledigheidshalve zijn de onderliggende stukken als bijlage bij dit Statenstuk opgenomen.

Advies

1. De fractievergoedingen over tweede tot en met vierde kwartaal 2019 (inclusief verrekeningen van de vorige periode) als volgt definitief vaststellen:

PvdA	€ 44.262,39
VVD	€ 44.262,39
CDA	€ 30.301,82
PVV	€ 5.964,86
SP	€ 30.765,99
ChristenUnie	€ 28.059,00
GroenLinks	€ 35.264,81
D66	€ 6.509,61
50PLUS	€ -12.767,56
Sterk Lokaal	€ 5.404,28
OpDrenthe	€ 16.364,13
Forum voor Democratie	€ 44.269,39
Partij van de Dieren	€ 21.768,41

2. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de VVD het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 13.522,26 terug laten storten.

3. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de CDA het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 6.313,99 terug laten storten.
4. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de PVV het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 18.034,09 terug laten storten.
5. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de ChristenUnie het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 9.963,29 terug laten storten.
6. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de D66 het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 11.443,73 terug laten storten.
7. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de OpDrenthe het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 5.611,69 terug laten storten.
8. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de Forum voor Democratie het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 9.862,52 terug laten storten.
9. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fractie van de Partij van de Dieren het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 ad € 106,61 terug laten storten.

Beoogd effect

Rechtmatigheid van uitgaven door fracties van door de provincie beschikbaar gestelde vergoedingen voor fractiewerkzaamheden.

Argumenten

1. *Op grond van de bevindingen van de accountant, de controleverklaring bij het geconsolideerd overzicht en op grond van de consolideerde overzichten van bestedingen van bijdragen voor fractieondersteuning over de laatste drie kwartalen van 2019 kunnen de voorschotten aan de fracties, die zijn uitbetaald, worden vastgesteld.*
2. *De fracties van de VVD, CDA, PVV, ChristenUnie, D66, OpDrenthe, FvD en PvdD hebben ultimo december 2019 een reservepositie opgebouwd die het maximum van 50% van het voor het jaar 2019 toegekende bedrag overschreden. Het niet uitgegeven geld door de fracties gaat weer terug naar de provincie.*

Voorgesteld wordt het niet uitgegeven geld te verrekenen met het voorschot voor het eerste kwartaal van 2021, dat in december 2020 zal worden uitbetaald. Voor zover het terug te storten bedrag de kwartaalbijdrage overschrijdt, zal aan de desbetreffende fractie een factuur worden gestuurd.

Uitvoering

Tijdsplanning

Niet van toepassing

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing

Extern betrokkenen

Niet van toepassing

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief en controleverklaring geconsolideerde verantwoording fractievergoedingen
- Rapportage controle fractievergoedingen 2019

Assen, 10 december 2020
Kenmerk: 50/SG/202003588

Provinciale Staten van Drenthe,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter
mevrouw mr. drs. S. Buissink, griffier

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van het Presidium van Provinciale Staten van Drenthe van 10 december 2020, kenmerk 50/SG/202003588;

gelet op de artikelen 6 en 7 van de Verordening Vergoeding Statenfracties 2019:

BESLUITEN:

I. De fractievergoedingen over tweede tot en met vierde kwartaal 2019 (inclusief verrekeningen van de vorige periode) als volgt definitief vaststellen:

PvdA	€ 44.262,39
VVD	€ 44.262,39
CDA	€ 30.301,82
PVV	€ 5.964,86
SP	€ 30.765,99
ChristenUnie	€ 28.059,00
GroenLinks	€ 35.264,81
D66	€ 6.509,61
50PLUS	€ -12.767,56
Sterk Lokaal	€ 5.404,28
OpDrenthe	€ 16.364,13
Forum voor Democratie	€ 44.269,39
Partij van de Dieren	€ 21.768,41

II. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Verordening Vergoeding Statenfracties, de fracties van VVD, CDA, PVV, ChristenUnie, D66, OpDrenthe, FvD en PvdD het surplus aan opgebouwde reserve over het jaar 2019 terug te laten storten. Het gaat om de volgende bedragen:

VVD	€ 13.522,26
CDA	€ 6.313,99
PVV	€ 18.034,09
ChristenUnie	€ 9.963,29
D66	€ 11.443,73
OpDrenthe	€ 5.611,69
FvD	€ 9.862,52
PvdD	€ 106,61

Assen, 16 december 2020

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

VERTROUWELIJK

Provinciale Staten van de
provincie Drenthe
T.a.v. mevrouw S. Buissink, Statengriffier
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Groningen, 2 december 2020

REQ5032423/KT/ntb

**Controleverklaring inzake het geconsolideerd overzicht verantwoording
fractievergoedingen volgens het kasstelsel over het tweede tot en met
het vierde kwartaal van 2019 en de rapportage inzake de uitkomsten
van onze controle**

Geachte mevrouw Buissink,

Bijgaand ontvangt u onze controleverklaring bij het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het kasstelsel over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019 ten behoeve van Provinciale Staten. Het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen is als bijlage toegevoegd en ter identificatie gewaarmerkt.

Tevens hebben wij de uitkomsten van onze controle nader toegelicht in een separate rapportage (genaamd: Uitkomsten controle fractievergoedingen).

Wij verzoeken u de originele controleverklaring tezamen met het gewaarmerkt geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen en de separate rapportage inzake de uitkomsten van de controle fractievergoedingen aan te bieden aan Provinciale Staten. Wij wijzen u op de beperking in gebruik en verspreidingskring, zoals opgenomen in bijgevoegde controleverklaring.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht en zijn graag bereid een nadere toelichting op de werkzaamheden te verstrekken. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van het dossier, Krijn Toet, via +31 6 2908 30 64 of per e-mail (krijn.toet@nl.ey.com).

Met vriendelijke groet,
Ernst & Young Accountants LLP

D.E. Engwerda RA

Bijlagen: Controleverklaring voorzien van de originele handtekening ten behoeve van uw archief
 Gewaarmerkt geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het
 kaststelsel over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019
 Rapportage Uitkomsten controle fractievergoedingen
 Informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Provinciale Staten van de provincie Drenthe

Ons oordeel

Wij hebben bijgaand geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen (genaamd: Geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het kasstelsel over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019) van de provincie Drenthe te Assen over de periode 1 april 2019 tot en met 31 december 2019 gecontroleerd. De totale uitgaven zoals opgenomen in het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen bedragen € 210.578 (kolom 7, verminderd met de correctie in kolom 8).

Naar ons oordeel is het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen van de provincie Drenthe over de periode 1 april 2019 tot en met 31 december 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld op basis van het kasstelsel en in overeenstemming met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.

De criteria waarvan wij gebruik hebben gemaakt bij het vormen van ons oordeel, zijn de van toepassing zijnde voorwaarden op basis waarvan de provincie Drenthe het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen heeft opgesteld. Dit zijn de voorwaarden zoals beschreven in de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen.

Wij zijn onafhankelijk van de provincie Drenthe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op Artikel 6 lid 2 van de Verordening vergoeding Statenfracties 2019 waarin uiteengezet is voor welk doel en op grond van welke basis voor financiële verslaggeving het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen is opgesteld. Het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen is opgesteld voor Provinciale Staten van de provincie Drenthe met als doel Provinciale Staten in de gelegenheid te stellen een beslissing te nemen over de definitieve hoogte van de tegemoetkoming per fractie over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019. Hierdoor is het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden.

Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de provincie Drenthe en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheid van het Presidium van de provincie Drenthe voor het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen

Het Presidium van de provincie Drenthe is verantwoordelijk voor het opstellen van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen op basis van het kasstelsel in overeenstemming met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019. Het Presidium is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Presidium noodzakelijk acht om het opstellen van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's dat het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt, groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie Drenthe.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Presidium en de toelichtingen die daarover in het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen staan.

- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het Presidium onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 2 december 2020

Ernst & Young Accountants LLP

D.E. Engwerda RA

Geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het kasstelsel over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13a	14	15	16	17	18
Fractie	Volgens provincie betaald in 2e kw. t/m 4e kw. 2019. Inclusief verrekningen vorige periode, incl. voorschotten	volgens de fractie ontvangen bijdrage provincie, inclusief afrekening vorige periode, incl. voorschotten	verschil (4=2-3)	Overige inkomsten volgens fracties t.g.v. fractieondersteuning	Overige inkomsten volgens fracties t.g.v. eigen vermogen	Uitgaven in 2e kw. t/m 4e kw. 2019 kasstelsel	Correcties o.a. n.a.v. controle accountant en bedragen die over de vorige periode afgerekend moesten worden	Uitgaven t.i.v. eigen vermogen	Resultaat fractieondersteuning (10=3+5-7)	Eigen reserve uit vorige periode	Eigen reserve incl. eigen inkomsten periode 2e t/m 4e kw. 2019 (12=11+6-9)	Reserve fractie ondersteuning vorige periode	Correctie i.v.m. terugbetaling over de vorige periode, zodat niet dubbel terugbetaald hoeft te worden (zie kolom 18)	Reserve fractie ondersteuning (14=13+3+5-7+8)	Saldo bank	Verschil met verantwoording (16=15-12-14)	Maximale reserve 50% v/h jaarbedrag	Bij positieve bedragen geldt; terugbetalen (18=14-13a-17)
PvdA*	44.262,39	44.262,39	0,00	0,00	0,00	45.373,10	0,00	0,00	-1.110,71	10.379,31	10.379,31	2.553,26	0,00	1.442,55	10.980,52	-841,34	22.535,83	-21.093,28
VVD	44.262,39	44.262,39	0,00	0,00	0,00	18.838,04	0,00	0,00	25.424,35	10.125,01	10.125,01	10.633,74	0,00	36.058,09	46.183,10	0,00	22.535,83	13.522,26
CDA	30.301,82	30.301,85	-0,03	61,21	0,00	25.986,76	0,00	0,00	4.376,30	20.810,08	20.810,08	22.239,75	0,00	26.616,05	47.426,13	0,00	20.302,06	6.313,99
PVV	5.964,86	5.964,86	0,00	0,00	0,00	7.818,15	0,00	0,00	-1.853,29	300,00	300,00	36.280,35	0,00	34.427,06	34.724,75	-2,31	16.392,97	18.034,09
SP	30.765,99	30.765,99	0,00	0,00	0,00	24.851,67	0,00	0,00	5.914,32	0,00	0,00	6.614,54	0,00	12.528,86	12.526,43	-2,43	15.294,10	-2.765,24
ChristenUnie	28.059,00	28.059,00	0,00	574,70	0,00	14.983,06	0,00	0,00	13.650,64	2.345,69	2.345,69	11.588,73	0,00	25.239,37	27.585,26	0,20	15.276,08	9.963,29
GroenLinks	35.264,81	35.265,00	-0,19	0,00	0,00	22.469,43	0,00	0,00	12.795,57	1.069,96	1.069,96	571,76	0,00	13.367,33	14.436,24	-1,05	16.392,97	-3.025,64
D66**	6.509,61	6.509,61	0,00	0,00	0,00	10.844,74	0,00	0,00	-4.335,13	0,00	0,00	29.938,06	0,00	25.602,93	25.602,93	0,00	14.159,20	11.443,73
50 Plus	-12.767,56	-12.767,56	0,00	613,95	0,00	217,12	0,00	0,00	-12.370,73	0,00	0,00	12.370,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sterk Lokaal	5.404,28	5.404,28	0,00	300,00	0,00	2.111,96	0,00	0,00	3.592,32	0,00	0,00	129,11	0,00	3.721,43	3.721,54	0,11	10.808,55	-7.087,12
OpDrenthe	16.364,13	16.364,13	0,00	264,00	0,00	5.612,17	0,00	0,00	11.015,96	0,00	0,00	0,00	0,00	11.015,96	11.015,96	0,00	5.404,28	5.611,69
Forum voor Democratie***	44.262,39	44.262,39	0,00	0,00	0,00	18.764,54	847,71	0,00	25.497,85	0,00	0,00	0,00	0,00	26.345,56	25.483,35	-862,21	16.483,04	9.862,52
PvdD	21.768,41	21.768,41	0,00	0,00	0,00	13.555,39	0,00	0,00	8.213,02	0,00	0,00	0,00	0,00	8.213,02	8.213,02	0,00	8.106,41	106,61
Totaal	300.422,52	300.422,74	-0,22	1.813,86	0,00	211.426,13	847,71	0,00	90.810,47	45.030,05	45.030,05	132.920,03	0,00	224.578,21	267.899,23	-1.709,03	183.691,32	40.886,89

* Naar aanleiding van de controle van de verantwoording van de fractie PvdA over 2018 en het eerste kwartaal van 2019 heeft een correctie plaatsgevonden van € 843,98. De ontvangst van dit bedrag heeft in het restant van 2019 nog niet plaatsgevonden en is vanwege de toepassing van het kasstelsel nog niet verwerkt in het banksaldo in kolom 15. Als gevolg hiervan ontstaat tevens het verschil in kolom 16.

** Naar aanleiding van de controle van de verantwoording van de fractie D66 over 2018 en het eerste kwartaal van 2019 heeft een correctie plaatsgevonden van € 2.254,49. De ontvangst van dit bedrag heeft in het restant van 2019 plaatsgevonden en is vanwege de toepassing van het kasstelsel verwerkt in het banksaldo in kolom 15.

*** Naar aanleiding van de controle van de verantwoording van de fractie Forum voor Democratie over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019 heeft een correctie plaatsgevonden van € 847,71. De terugbetaling hiervan zal in 2020 plaatsvinden en is vanwege de toepassing van het kasstelsel nog niet verwerkt in het banksaldo in kolom 15. Als gevolg hiervan ontstaat tevens het verschil in kolom 16.

Provincie Drenthe

Uitkomsten controle
fractievergoedingen

Geconsolideerd overzicht
verantwoording fractievergoedingen
over het tweede tot en met het vierde
kwartaal van 2019

Provinciale Staten van de
provincie Drenthe
T.a.v. mevrouw mr. drs. S. Buissink, Statengriffier
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Groningen, 2 december 2020

REQ5032423/KT/ntb

Geachte mevrouw Buissink,

In aansluiting op onze controle van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen (genaamd: Geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het kasstelsel over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019) van de provincie Drenthe over de periode 1 april 2019 tot en met 31 december 2019, hebben wij het genoegen u hierbij de resultaten van onze controle te presenteren.

Deze rapportage gaat in op onze verantwoordelijkheid met betrekking tot de controle van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen, de geplande reikwijdte, onze controleverklaring en onze belangrijkste controlebevindingen. De bevindingen hebben wij besproken met de verantwoordelijke functionarissen van de provincie Drenthe.

Wij hebben op 2 december 2020 een goedkeurende controleverklaring bij het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het kasstelsel over de periode 1 april 2019 tot en met 31 december 2019 verstrekt.

Deze rapportage bevat de uitkomsten van onze werkzaamheden en is als volgt ingedeeld:

1. Aard en reikwijdte van verrichte werkzaamheden.
2. Verrichte werkzaamheden en bevindingen.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of uw eventuele vragen te beantwoorden. Indien u nog vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met Daniël Engwerda, +31 88 407 33 90.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

D.E. Engwerda RA

Inhoudsopgave

1	Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden	1
2	Verrichte werkzaamheden en bevindingen	1
2.1	Ontvangen fractievergoedingen	2
2.2	Algemene bevindingen	3
2.2.1	Totstandkoming van de verantwoording fractievergoedingen	3
2.2.2	Vergoeding van kosten van fractiebijeenkomsten	3
2.2.3	Vergoedingen voor vrijwilligers	4
2.2.4	Vergoeding van reis- en verblijfkosten	4
2.2.5	Loonkosten en declaraties van commissieleden, niet-zijnde Statenleden	4
2.2.6	Kosten voor aanschaf en gebruik van elektronica	5
2.2.7	Foaien en giften	5
2.3	Bevindingen per fractie	5
2.3.1	CDA	5
2.3.2	ChristenUnie	6
2.3.3	D66	6
2.3.4	Forum voor Democratie	7
2.3.5	GroenLinks	8
2.3.6	OPD	8
2.3.7	PvdA	9
2.3.8	Partij voor de Dieren	9
2.3.9	PVV	10
2.3.10	SP	10
2.3.11	Sterk Lokaal	10
2.3.12	VVD	11
2.3.13	50Plus	11

1 Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Conform de door u aan ons verleende opdracht hebben wij het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen (genaamd: Geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het kasstelsel over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019) van de provincie Drenthe over de periode 1 april 2019 tot en met 31 december 2019 gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het Presidium van de provincie Drenthe om het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen op te stellen op basis van het kasstelsel en in overeenstemming met de van toepassing zijnde verordening (zijnde de Verordening vergoeding Statenfracties 2019). Het is onze verantwoordelijk als accountant, op basis van artikel 6 lid 2 van de Verordening vergoeding Statenfracties 2019, om verslag van onze bevindingen uit te brengen en een controleverklaring te verstrekken omtrent de rechtmatigheid van de uitgaven.

Deze rapportage bevat de uitkomsten van deze werkzaamheden. Wij hebben op 2 december 2020 een goedkeurende controleverklaring bij het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen volgens het kasstelsel over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019 verstrekt.

2 Verrichte werkzaamheden en bevindingen

Op 27 mei 2019 is de Verordening vergoeding Statenfracties 2019 door Provinciale Staten vastgesteld. De verordening is met terugwerkende kracht per 1 april 2019 in werking getreden. Artikelen 1 en 2, inclusief de toelichting op de Verordening vergoeding Statenfracties 2019, dienen als uitgangspunt voor onze werkzaamheden. In deze artikelen is uiteengezet welke kosten mogen worden betaald uit de fractievergoeding. Voor een nadere toelichting op de inhoud van deze artikelen verwijzen wij naar de verordening.

Van de door de fracties ingediende verantwoordingen hebben wij steekproefsgewijs vastgesteld of deze voldoen aan de gestelde vereisten in de verordening. Bij onze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van de door de fracties aangeleverde verantwoording en brondocumenten (facturen, bonnen, bankafschriften, et cetera).

Op het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019 is artikel 7 lid 2 van de Verordening vergoeding Statenfracties 2019 van toepassing. Hierin is opgenomen dat de reserve per 31 december 2019 niet groter mag zijn dan 50% van de bijdrage die de fractie heeft ontvangen in het laatste volle kalenderjaar van een zittingsperiode. Voor de berekening van de maximale omvang van de reserve, per fractie, wordt derhalve uitgegaan van de toegekende bijdrage over 2019. In het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen is per fractie (indien van toepassing) de terugbetalingsverplichting opgenomen.

2.1 Ontvangen fractievergoedingen

In de verantwoordingen over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019 van de fracties zijn de gedeclareerde bedragen en de ontvangen gelden van de provincie Drenthe opgenomen.

Dit kan als volgt worden samengevat:

Fractievergoedingen over het tweede tot en met het vierde kwartaal van 2019

Fractie	Ontvangen bijdrage van de provincie in het tweede t/m het vierde kwartaal van 2019 (inclusief voor-schotten en afrekening vorige periode) (kolom 3)	Uitgaven in het tweede t/m het vierde kwartaal van 2019 (kolom 7)	Correcties o.a. n.a.v. controle accountant en bedragen die over de vorige periode afgerekend moesten worden (kolom 8)	Maximale reserve 50% van het jaarbedrag 2019 (kolom 17)	Reserve fractie-ondersteuning per 31 december 2019 (kolom 14)	Terug-betalingsverplichting ultimo verantwoordingsperiode (positief is terugbetalen) (kolom 18)
Partij van de Arbeid	€ 44.262	€ 45.373	€ 0	€ 22.536	€ 1.442	€ - 21.093
VVD	€ 44.262	€ 18.838	€ 0	€ 22.536	€ 36.058	€ 13.522
CDA	€ 30.302	€ 25.987	€ 0	€ 20.302	€ 26.616	€ 6.314
PVV	€ 5.965	€ 7.818	€ 0	€ 16.393	€ 34.427	€ 18.034
SP	€ 30.766	€ 24.852	€ 0	€ 15.294	€ 12.529	€ - 2.765
ChristenUnie	€ 28.059	€ 14.983	€ 0	€ 15.276	€ 25.239	€ 9.963
GroenLinks	€ 35.265	€ 22.469	€ 0	€ 16.393	€ 13.367	€ - 3.026
D66	€ 6.510	€ 10.845	€ 0	€ 14.159	€ 25.603	€ 11.444
50 Plus	€ -12.768	€ 217	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Sterk Lokaal	€ 5.404	€ 2.112	€ 0	€ 10.809	€ 3.721	€ - 7.087
Op Drenthe	€ 16.365	€ 5.612	€ 0	€ 5.404	€ 11.016	€ 5.612
Forum voor Democratie	€ 44.262	€ 18.765	€ 848	€ 16.483	€ 26.346	€ 9.862
Partij voor de Dieren	€ 21.768	€ 13.555	€ 0	€ 8.106	€ 8.213	€ 107
Totaal	€ 300.422	€ 211.426	€ 848	€ 183.691	€ 224.578	€ 40.887

De bijdrage van de provincie Drenthe bestaat op grond van de verordening uit een vaste vergoeding, een variabele vergoeding en een (aanvullende) vergoeding voor fracties met maximaal twee leden. De verschillen tussen de daadwerkelijke besteding en de toegekende bijdrage worden verrekend met de reserve van de partij. De middelen in de reserve kunnen, indien noodzakelijk, in de toekomst worden aangewend. Het maximum van de reserve aan het einde van het kalenderjaar bedraagt voor iedere fractie 50% van de in het voorgaande jaar toegekende bijdrage door de provincie Drenthe, met dien verstande dat de reserve aan het einde van het laatste volle kalenderjaar van een zittingsperiode niet groter is dan 30% van de genoemde bijdrage.

Uit onze werkzaamheden is gebleken dat per 31 december 2019 acht partijen de maximum reserve voor de fractieondersteuning overschrijden. Dit betreffen de fracties van VVD, CDA, PVV, ChristenUnie, D66, Op Drenthe, Forum voor Democratie en Partij voor de Dieren. Het overschot in de reserve fractieondersteuning per 31 december 2019 dient door de betreffende partijen te worden terugbetaald aan de provincie Drenthe.

2.2 Algemene bevindingen

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij een aantal bevindingen geconstateerd die op meerdere fracties betrekking hebben. Deze hebben wij hieronder opgenomen:

2.2.1 Totstandkoming van de verantwoording fractievergoedingen

De fracties dienen de verantwoording fractievergoedingen op te stellen conform het voorgeschreven format. Deze verantwoordingen dienen te worden onderbouwd door middel van onder meer facturen en rekeningafschriften. De verschillende verantwoordingen en declaraties zijn vervolgens door de provincie Drenthe gecumuleerd tot één overzicht. Alle fracties hebben het voorgeschreven format gehanteerd, waarbij een aantal partijen echter het format en de onderliggende administratie aanleveren in PDF-vorm, wat de analyse en controletechnische verwerking bemoeilijkt. Tevens heeft iedere fractie een kostenoverzicht ingediend, waardoor de verantwoorde kosten zijn te herleiden naar de onderliggende facturen, declaraties en betalingen.

Wij adviseren de provincie Drenthe en de fracties echter wel om de inrichting van de (kostencategorieën in de) financiële administratie aan te laten sluiten op het format voor de verantwoording van de fractievergoedingen, nadere richtlijnen/informatie te geven over het gebruik van de diverse kostencategorieën en de verantwoordingen in Excel op te (laten) stellen. Dit om te borgen dat de door de fracties gemaakte kosten uniform in het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen worden verantwoord.

Daarnaast hebben wij geconstateerd dat het proces van totstandkoming van het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen, alsmede het aanleveren van controledocumentatie (mede naar aanleiding van gestelde vragen), moeizaam verloopt. Wij adviseren de provincie Drenthe nader in overleg te gaan met de diverse fracties om zo zorg te dragen voor een soepeler verloop van dit proces.

2.2.2 Vergoeding van kosten van fractiebijeenkomsten

Uit onze controle is gebleken dat niet in alle gevallen direct duidelijk is met welk doel kosten van fractiebijeenkomsten (bijvoorbeeld kosten van restaurants en cafés) worden gemaakt, welke fractiemedewerkers en/of Statenleden hierbij aanwezig zijn geweest en of deze kosten derhalve op basis van de Verordening vergoeding Statenfracties 2019 ten laste van de fractievergoeding gebracht mogen worden.

Uit navraag bij de fracties is gebleken dat deze kosten zijn gemaakt in het kader van vergaderingen/bijeenkomsten van de fracties en dat deze kosten om deze reden uit de fractievergoeding mogen worden bekostigd.

Wij adviseren de fracties om op de kostenopgaves of declaraties, die uit de fractievergoeding worden vergoed, duidelijk aan te geven wat het doel van de bijeenkomst is geweest.

2.2.3 Vergoedingen voor vrijwilligers

Uit onze controle is gebleken dat door een aantal fracties kosten voor de inzet van vrijwilligers worden verantwoord. Wij constateren dat in een aantal gevallen echter geen sprake is van een vrijwilligersovereenkomst waarin aard van de werkzaamheden en omvang van de beloning/vergoeding blijkt, danwel onderbouwing waaruit blijkt welke werkzaamheden de vrijwilligers voor de fractie hebben verricht. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat de vergoedingen voor vrijwilligers de (wettelijke) maximale maandelijkse grens (€ 170), danwel de (wettelijke) maximale jaarlijkse grens (€ 1.700), niet overschrijden. Uit ingewonnen inlichtingen bij de fracties is tevens gebleken dat de inzet van vrijwilligers heeft plaatsgevonden ten behoeve van fractiewerkzaamheden en dat de vergoeding dusdanig laag is dat deze niet in verhouding staat tot de omvang en tijdsbeslag van het werk. Om deze reden mogen deze kosten uit de fractievergoeding worden bekostigd.

Wij adviseren de fracties om nadere aandacht te hebben voor de wijze waarop vergoedingen voor vrijwilligers worden bepaald en de vastlegging van de werkzaamheden die door de vrijwilligers ten behoeve van de fractie zijn verricht. Hieruit dient tevens te blijken dat de vergoeding dusdanig laag is dat deze niet in verhouding staat tot de omvang en tijdsbeslag van het werk.

2.2.4 Vergoeding van reis- en verblijfkosten

Uit onze controle is gebleken dat een deel van de verantwoorde kosten betrekking heeft op reis- en verblijfkosten. Op grond van artikel 2 lid d mogen reis- en verblijfkosten voor het bijwonen van Staten- en Commissievergaderingen, vergaderingen van het Presidium, excursies en werkbezoeken van Staten en Commissies, bijeenkomsten van het Interprovinciaal Overleg, etcetera voor Staten- en Commissieleden niet worden bekostigd uit de fractievergoeding. Uit de declaraties van de verschillende fracties is niet altijd eenduidig te herleiden in welk kader de kosten zijn gemaakt.

Wij adviseren de fracties om op de declaraties, die uit de fractievergoeding worden vergoed, duidelijk aan te geven wat het doel van de reis/het verblijf is geweest.

2.2.5 Loonkosten en declaraties van commissieleden, niet-zijnde Statenleden

Wij hebben geconstateerd dat door meerdere fracties loonkosten en declaraties van commissieleden zijn verantwoord, niet-zijnde Statenleden. Deze categorie medewerkers is echter niet expliciet opgenomen in de Verordening vergoeding Statenfracties 2019. Wij adviseren de provincie Drenthe om voor deze categorie commissieleden expliciete richtlijnen op te nemen in de verordening.

2.2.6 Kosten voor aanschaf en gebruik van elektronica

Wij hebben geconstateerd dat door enkele fracties kosten worden verantwoord die betrekking hebben op de aanschaf van elektronica (bijvoorbeeld een laptop of een tablet). Op basis van de Verordening vergoeding Statenfracties 2019 mogen deze kosten ten laste van de fractievergoeding worden gebracht. De verordening voorziet echter niet in richtlijnen voor de bewaring van deze elektronica door de fractie in geval van bijvoorbeeld uitdiensttreding. Tevens is uit ons onderzoek gebleken dat in de verordening zelf geen richtlijnen zijn opgenomen die nader ingaan op de gebruiksduur van elektronica en de vervanging en/of (eventuele) doorverkoop hiervan. Wij adviseren de provincie Drenthe om in de verordening hier nadere richtlijnen over op te nemen.

2.2.7 Fooien en giften

Wij hebben geconstateerd dat door enkele fracties bij de declaratie van kosten van fractiebijeenkomsten op een externe locatie fooien zijn gegeven en verantwoord. In de Verordening vergoeding Statenfracties 2019 zijn geen richtlijnen opgenomen met betrekking tot fooien. Wij adviseren de provincie Drenthe om voor deze categorie kosten expliciete richtlijnen op te nemen in de verordening.

2.3 Bevindingen per fractie

2.3.1 CDA

Ten aanzien van de verantwoording van het CDA hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	Het CDA heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.2 ChristenUnie

Ten aanzien van de verantwoording van de ChristenUnie hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	De ChristenUnie heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.3 D66

Ten aanzien van de verantwoording van D66 hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	D66 heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Naar aanleiding van de controle van de verantwoording van de fractie D66 over 2018 en het eerste kwartaal van 2019 heeft een correctie plaatsgevonden van € 2.254,49. De ontvangst van dit bedrag heeft in het restant van 2019 plaatsgevonden en is vanwege de toepassing van het kasstelsel verwerkt in het banksaldo (kolom 15). Naast voorgaande is geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.4 Forum voor Democratie

Ten aanzien van de verantwoording van Forum voor Democratie hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	Forum voor Democratie heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	<p>Bij onze deelwaarneming hebben wij vastgesteld dat voor een bedrag van in totaal € 549.71 aan declaraties voor reis- en verblijfskosten van Statenleden is verantwoord. Op basis van artikel 2 van de Verordening vergoeding Statenfracties mogen deze declaraties voor reis- en verblijfskosten echter niet ten laste van de fractievergoeding worden gebracht. Voorgaande uitgaven zijn derhalve niet in overeenstemming met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.</p> <p>Daarnaast hebben wij bij onze deelwaarneming vastgesteld dat voor een bedrag van in totaal € 298,00 aan kosten voor een fractiebijeenkomst is verantwoord die heeft plaatsgevonden voor het moment van de verkiezingen voor Provinciale Staten op 20 maart 2019. Gezien de fractie Forum voor Democratie op dat moment nog geen onderdeel was van Provinciale Staten, mogen deze kosten niet ten laste van de fractievergoeding worden gebracht. Voorgaande uitgaven zijn derhalve niet in overeenstemming met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.</p> <p>Als gevolg van bovenstaande bevindingen zijn de kosten in de financiële verantwoording voor een bedrag van € 847,71 te hoog verantwoord. Deze bevinding is gecorrigeerd in het geconsolideerd overzicht verantwoording fractievergoedingen (kolom 8).</p> <p>De terugbetaling hiervan zal in 2020 plaatsvinden en is vanwege de toepassing van het kasstelsel nog niet verwerkt in het banksaldo in kolom 15.</p>

Aspect	Bevinding
	Naast bovenstaande is geen sprake van overige uitgaven die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.5 GroenLinks

Ten aanzien van de verantwoording van GroenLinks hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	GroenLinks heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.6 OPD

Ten aanzien van de verantwoording van de OPD hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	OPD heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.7 PvdA

Ten aanzien van de verantwoording van de PvdA hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	De PvdA heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	<p>Naar aanleiding van de controle van de verantwoording van de fractie PvdA over 2018 en het eerste kwartaal van 2019 heeft een correctie plaatsgevonden van € 843,98. De ontvangst van dit bedrag heeft in het restant van 2019 nog niet plaatsgevonden en is vanwege de toepassing van het kasstelsel nog niet verwerkt in het banksaldo (kolom 15).</p> <p>Naast voorgaande is geen sprake van overige opmerkingen.</p>

2.3.8 Partij voor de Dieren

Ten aanzien van de verantwoording van de Partij voor de Dieren hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	De Partij voor de Dieren heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.9 PVV

Ten aanzien van de verantwoording van de PVV hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	De PVV heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.10 SP

Ten aanzien van de verantwoording van de SP hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	De SP heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.11 Sterk Lokaal

Ten aanzien van de verantwoording van Sterk Lokaal hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	Sterk Lokaal heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.12 VVD

Ten aanzien van de verantwoording van de VVD hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	De VVD heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Geen sprake van overige opmerkingen.

2.3.13 50Plus

Ten aanzien van de verantwoording van 50Plus hebben wij het volgende geconstateerd:

Aspect	Bevinding
Juistheid toepassing kasstelsel	50Plus heeft het kasstelsel juist toegepast.
Niet-onderbouwde-uitgaven	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven aangetroffen die niet onderbouwd zijn.
Kosten die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019	Bij onze deelwaarneming hebben wij geen uitgaven geconstateerd die niet in overeenstemming zijn met de Verordening vergoeding Statenfracties 2019.
Overige opmerkingen	Bij onze deelwaarneming hebben wij vastgesteld dat 50Plus vanaf mei 2019 geen zetel(s) meer heeft in de Provinciale Staten. De resterende reservepositie dient derhalve terugbetaald te worden. Wij hebben vastgesteld dat deze terugbetaling in augustus en september 2019 heeft plaatsgevonden.

1 Conditie

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- ▶ Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- ▶ De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de algemene vergadering uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- ▶ De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- ▶ De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- ▶ De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- ▶ Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2 Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn gesignaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijdige deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
- b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.